

KÁNYÁDI SÁNDOR

NOMÁDOK

szakállas fiatalember nyakában erre-
arra nézdelő pufók legényke kétfülű
mózeskosár tart ringó hidat a nagyokat
öltő farmeres-facipós apa s a mellette
szaporázó farmeres-facipós szép ifjú
anya között szatyor és táska degeszre
tömve hőpalack csecsemőtápszeres dobozok
dudorodnak tartja a két biztos csukló a
hidat alszik a kicsike akár az anyaméhben
suhán suhan alatta az aszfalt minden
szemetével s a püpos hátizsákzsebből
messze-fehérlik a boldog béke útlevele
egy köteg papírpelenka

ARANY JÁNOSRA GONDOLVA

kenyerem javát már megettem
útjaim nagyját már megjártam
útfélen fekszem őszi fának
egyre gyérülő árnyékában

fogam között egy szál vadrozzsal
szememben a tündöklő éggel
kévéim-bekötni majd az isten
mellemre térdel

SZÜRKÜLET

beállt a szürkület a röptér
fölött az ég akár egy földetért
seszínű ejtőernyő
elvirágozott rakétarózsák
szagát hozza-viszi a szél
elégiákba landolnak az ódák

SZILÁGYI DOMOKOS

TÖRPE ECLOGA

In memoriam R. M.

Október közelít már, majd beköszönt a november
és a december meg január s a tavasz meg a nyár, majd
újra az ős —

nem a régi, sosem-volt, ócska legendák
ősze, melyet vénasszonyok égi nyarának alítottak
rég, sosem-volt vének —

az ős kopog ólmos esővel,
ólom fűródik koponyába, kialszik az élet;
oly fiatal; konokul-makacson hívó, — a szögesdrót
szellemet el nem zárhat —

az őrszem sem lehet ott, hogy
folyton fogja a csonk ceruzát tartó kezét; ólmos
éjeken át araszolgtatván a sötétben az alvó
társak közt, vigaszul, hogy holnap, a nappali titkos,
orv percekben — mert csak orozva ürülhet a lélek —
lássátok s halljátok is, ó, feleim: sose hátrál,
nem hátrálhat az elme —

a test, az a rab csak, a költő
itt és mindenhol szabad, ő az erő, a szilárd, mert
őrá, mint Antaiosra az áldott, ős anyaföld — a
láger földje is úgy hat; —

az október fenyegethet,

és a november, lám, fenyegethet a tél, fenyegethet
mindenik évszak, a nappal, az éj meg az őrtorony és a
drótkerítés, meg a véredek, és amaz ő, az ebeknél
százszor ebbel; fenyegethet az ég is akár odafönről
villámmal s a pokol krematóriumokkal —

a költő
csak makacsúl araszolgat az éjben a drága papíron,
csak makacsúl, meggémberegett ujjakkal az éjben,
csak makacsúl, elalélni igyekvő lelke azért se
szunnyadhat —

nincsen nyugovás —

még hány nap az élet?

öt-négy-három —

a visszaszámlálás valahol már

elkezdődött —
mit számít! —

csak a szó (ez a tett most),

most csak a szó, költő szava számít, dér-hideg éjben
s zúzmara nappalokon —

ha a test csupa csont, csupa bőr és
fájdalom is, s koppannak az ólmos-eső-szemek, és az
ólom készen a csőben a végkegyelemre: röpi:ni:
nem, nem messze — az első tar koponyáig, a Häftling
tarkójáig csak, csak —

e Häftling számba se jön már:
embernek nem számít, s állatnak se (hisz annak
jóval jobban megy) —

nem is ember már, se nem állat

még: költő, akitől idegen nem, nem lehet az sem,
ami állati az emberben, sem pedig az, mi
emberi az állatban —

költő, kortanu-szóval

messze kiáltja a kort, miben élt, s amiben hamarost meg-
hal —

költő, ki nem ismer más fenytést, csak a szó, a
szép szó és betű aljas elorzását (a galádság,
rablás, kinzás rémítő, cudar eszköze) —,

ó, nem!

míg az az ólom a tárban vár még, addig, utolsó
megfeszítéssel, akárhogy is, de a szó, a betű, a
vers születik —

kín, mint minden születés —,

de a múlás

meg se legyintheti, föld nem rengeti meg, s a tömegsír
el nem enyészti; —

konok költő, makacsúl araszolj csak
éji sötétben az őszi hidegben —

a föld kegyesebb, mint

őreid: ő majd visszaad írást, szépszavu versed

napra kerül —

motyogok, vigaszul, minthogyha csak élnél

testi valódban —,

csak motyogok balogul —

de te hallasz

még a nehéz rög alatt is —

az éjben csak motyogok, de

ájult, sápadt kis szavaim torzak, színevesztett
hexameterjeim inkább korhadt deszkakoporsót,
semmint bölcsőt — —

ó —

„Mégsem tudok írni ma rólad!“*

* A Bálint György emlékének szentelt *Ötödik ecloga* utolsó fél sora —
Radnóti megjegyzése a kéziratban: „A cenzúra törölte a M[agyar] Cs[illag] 1944.
jan. 1-i számából.“

LÁSZLÓFFY ALADÁR

ÓDA

Gyertek most velem, lehet, hogy csakis a meztelen nyelvbe utazunk el, annak ráncszabott ritmusába, amit így ésszel felérnek, gyertek, a legelső boldogság

a pihent eszmélet, a győztes, a lélegző, mondó, kimondó, a nőket, hazákat nevükön szólító szabad megértés, az egyetlen életünk állandó, szerelmes kedve, a ragyogni képes művet mindig a szép közös nagyságért meghozó szellem, akit

együtt tanulhat, világtól világig utazva, együtt tanul meg embertől ember, mert lehet, hogy tízezer leírt és kimondott ígétől alakul, öregszik tovább a megszelídített természet bennünk, olyan nagy a hatalma a látható s láthatatlan, a testiinkre egyenlő örök eséllyel rábizott költeménynek.

HORVÁTH ISTVÁN

HOL FELEDTEM EL A SZÍVDÖBBANÁST?

Gépfegyverek? Vagy légkalapácsok?

Ta-ta-ta-ta-ta.

Ta-ta-ta-ta-ta.

Az idegeken végigrágnak a percek.

Jaj, az egy élet két vége között hiába keresem, sebeket tépve, hiába. Meg nem lelheti magát a teljesüdvű örökkévalóság.

Ta-ta-ta-ta-ta.

A legtüzesebb szerelemben is csupán csak percek gyönyöre izzik. Soká imádott eszmék, határok változtatják a fekvésük cédán, s még a legdicsőbb emberagyban is sunyognak szörnyek, badarságok.

A FOLYTATÁS

Az én szobámban már nemcsak könyvek, de képzeletbeli könyvtárak laknak: az idő, ki velem olvas, ismeri valamennyi majdani szerzőt, néha

a jövőből emel le megálmodott megoldást, vigaszt és biztató ígét a maiaknak, a tegnapiaknak. Mái a teljes igazság felhatalmaz a hitre, eltölt a belegondolt vörös, a mozgó zöld, az álmodott lila — én élek, és ha Gutenberg végigélt esetén figyelem meg a folytatást, zárt sorokban vonul fel a játék játéka, az élet élete, a nyelv nyelve: a legnagyobb emberiséghez hozzáálmodott ember, a legnagyobb könyvtárhoz

hozzáálmodott könyv.

HORVÁTH ISTVÁN

HOL FELEDTEM EL A SZÍVDÖBBANÁST?

Reám rácsózó szorongásaim nem én szabtam rám. De nem ártatlan viselem. Korom formátumában valahol ott van ujjam nyoma is.

Ta-ta-ta-ta-ta.

Talán gépfegyver.

Ta-ta-ta-ta-ta.

Vagy légkalapács.

Leülni fényben, szelid csend alá. Hol feledtem el a szívdobbanást?

Ta-ta-ta-ta-ta.

És mért ujjongok, s mért döbbenek meg, mikor a görcsös szilvafa törzsén meglátom a láng-toll-díszű harkályt?

Ta-ta-ta-ta-ta.

SZEPTEMBER

Hallom a lombok hallgatását. Súlyukat, melyről nem is tudtak, sajoják most a levelek.

HERVAY GIZELLA

ITT

Tekintetek
pergőtűzében
az egyetlen helyet
megtalálni,

ahonnan
csukott szemmel is
láthatod őket —
a bőröd alatt.

Otthon lenni
a kicsorbult szavakból
rakott
csendben.

Átkiabálni
a jövőbe.

KETTÉVÁGVA

nem értem, hogy tudják
külön kimondani
a test szót, vagy a lélekét?
hogy tudják
csak elképzelni is
külön?
mintha a mosoly
a szájról leválna
és szárnyatlan szállna
tovább...

OTTHON

az élet újra lakható
meztelen mosolyodban.

DIALEKTIKA

a fény útjában
sötét rács a testünk —
mégse mondjuk
börtönünknek a fényt.

KÁDÁR JÁNOS

LÁTOD, ...

Látod,
itt nálunk sok van a földig.
Ha lesietsz — olyan, mint zuhanás;
s ha föl — zúgás a fönt,
fordul a világ.
Minálunk sok van a földig;
ha eléred, kopog,
fárad rajta a láb.
A kedves előtt állva,
— félszeg szerelmes —
cipőddel a porba
nem vonhatsz félköröket.

Látod,
itt nálunk ilyen a föld.
De kinek szeme van,
lennről is messzire lát.
Igen,
hát vesszük a virágot,
s egymás szavát nemigen értjük.
Csak a mozdulatot.
Így vagyunk itthon;
lenn és fönn;
frissen és nyűtten
a nagy közönsben, mi,
városalakók.

LEHET

A bója
tilalomfa
jóhíszemű
halaknak.